

Lgp. Tamsalu valla elanik!

Oled oodatud haldusreformi teemalisele rahvakoosolekule 15. septembril kell 18.00 Porkuni rahvamajas ja 16. septembril kell 18.00 Assamalla raamatukogus. Küsimustele vastavad ja selgitusi annavad Tamsalu ja Tapa valla esindajad.

Haridusest Tamsalu vallas

Neid inimesi pole palju, keda haridustemaatika ei puuduta. Haridustöötajatele on inimeste harimine töö, enamikele neist ka kutsumus. Õpilastele on hariduse omandamine ka töö ning seadusega pandud kohustus. Lastevanematele tähendab haridus olulist osa lapse kasvatusprotsessis, mille kvaliteet kujundab ja määrab suures osas lapse tuleviku. Piirkonna ettevõtjad on huvitatud kohusetundlikest ja algatus- ning mõtlemisvõimelistest töötajatest. Kogukonna liikmete ühine huvi on kvaliteetset haridust pakkuvate ja õigeid väärtushinnanguid kujundavate kodulähedaste haridusasutuste olemasolu.

Tamsalu valla nelja haridusasutuse, Tamsalu Gümnaasiumi, Vajangu Põhikooli, Tamsalu lasteaia ja Sääse lasteaia jaoks toob algav õppeaasta kaasa olulisi muudatusi. Tamsalu Gümnaasiumi suurimad muutused seisnevad personalipoliitikas.

15. augustist alustas tööd uus direktor, Tiina Parmasto. Lisaks direktorile asuvad uuest õppeaastast ametisse sotsiaalpedagoog, majandusjuhataja, haridustehnoloog ja uus matemaatika õpetaja. Tugipersonali roll kaasaeg-

ses õppeasutuses on väga oluline, toetamaks õpetajaid õppetöö korraldamisel ja läbiviimisel.

Vajangu Põhikool alustas käesolevat õppeaastat 6-klas-silisena. Kolmanda kooliastme (7.-9.kl) sulgemise tingis õpilaste arvu vähenemine. 1. septembril alustas Vajangu õppetööd 18 last ja õpetamist kolm täiskoomusega ning kaks osalise koormusega õpetajat.

Tamsalu lasteaias on üle 90 lapse. Tööd alustasid kaks uut töötajat, liikumisõpetaja ja muusikaõpetaja. Sääse lasteaia toimunud muutus on kaugele näha. Suvel teostatud ehitustööde käigus on saanud maja ja õueala rõõmsa ja värvilise ilme.

Hea haridus on kogukonna ühine mure ja huvi. Andkem siis igaüks oma jõukohane panus kohaliku hariduselu toetuseks. Panuseks võib olla hea sõna, toetav hoiak, väärt nõuanne, algatatud üritustel kaasalõõmine või muu sarnane tegevus.

Koos mõeldes ja tegutsedes, üksteist toetades suudame tagada oma haridusasutuste püsijäämise.

Soovin kõigile Tamsalu valla elanikele ilusat uut kooliaastat!

Riho Tell
vallavanem

Värskelt remonditud Sääse lasteaed

Foto: Aavo Leemets

Haldusreformi käigust Tamsalu vallas

Sarnaselt paljude teiste omavalitsustega tähendas haldusreformi algatamine Tamsalu valla jaoks seda, et tuleb hakata mõtlema naabritega ühinemise peale.

Seadus ise jõustus selle aasta 1. juulil ning siis oli selge, et Tamsalu vald ei saa jätkata samades piirides peale 2018. aasta kohaliku omavalituse volikogu valimisi.

Et mitte piirata oma valikuvõimalusi, tegi Tamsalu volikogu 2015. aasta lõpus seitsmele naabervallale ettepanekud alustada ühinemisläbirääkimistega.

Positiivse nõusoleku ühinemisläbirääkimistega alustamiseks andsid meile Laekvere, Väike-Maarja ja Rakke vallad, mis üheskoos Tamsaluga moodustavad Pandivere piirkonna ning lisaks soovis meiega ühinemisläbirääkimisi hakata pidama Tapa vald.

Läbirääkimiste alguses sai kohe selgeks, et me ei räägi võimalikust Pandivere valdade, Tamsalu ja Tapa ühisest ühinemisest. Seega jätkati läbirääkimisi kahel erineval suunal.

Pandivere valdadega on Tamsalut sidunud 10-aastane koostöö läbi ühise LEADER tegevuspiirkonna ning seetõttu olid osapooled üksteisele tuttavad.

Tapa vallaga ei ole küll sellist koostööd olnud, aga kindlasti seob meid asulate sarnane minevik.

Tamsalu volikogu moodustas ajutise haldusreformi komisjoni, kelle ülesandeks sai ühinemisläbirääkimiste läbiviimine ja haldusterritoriaalse korralduse muutmisega seonduvate küsimustega tegelemine. Suve teiseks pooleks oli komisjon oma tööga jõudnud nii kaugele, et tuli võtta vastu otsus, kumma suunaga süvenenumalt edasi minna.

Tamsalu volikogu otsustas 2. augustil lõpetada ühinemisläbirääkimised Pandivere valdadega. See tähendab seda, et edasi minnakse läbirääkimistega Tapa suunal. Otsuse tegemisel lähtuti haldusreformi eesmärgist, milleks on toetada kohaliku omavalitsuse üksuste võimekuse kasvu kvaliteetsete avalike teenuste pakumisel, piirkondade arengueelduste kasutamisel, konkurentsivõime suurendamisel ja ühtlasema piirkondliku arengu tagamisel.

Volikogu tugines oma otsuses alljärgnevatele punktidele:

1. Tulenevalt Haldusreformi seaduse § 1 lõikest 3 on soovituslik kohaliku omavalitsuse üksuse kriteerium vähemalt 11000 elaniku olemasolu, mis loob eeldused võimekama omavalitsu-

se tekkimiseks.

Pandivere valdade ühinemisel ei ole kindel 11000 elaniku kriteeriumi täitumine, kuna Laekvere vald peab läbirääkimisi ka Vinni vallaga.

2. Tapa kaitseväge linnakus tehtavad riigi poolsed investeeringud aitavad kaasa kohaliku ettevõtluse elavnemisele, mis omakorda suurendab tulumaksu laekumist valla eelarvesse. See tähendab seda, et vallal on rohkem vahendeid investeerimiseks ja teenuste parendamiseks.

3. Parema ühistranspordi ühendus Tamsalu ja Tapa vahel.

4. Tamsalu ja Tapa vald on sarnaselt suunanud investeeringuid elukeskkonna ja elanike liikumisvõimaluste parandamise, sh veemajandusprojektid suuremates asulates, teedevõrk ja haljasalad, munitsipaalhooned, samuti ühenduvused erinevate transpordiliikide vahel.

5. Kompaktsem asustus ja lühem teedevõrk võimaldab osutada avalikke teenuseid majanduslikult ökonoomsemalt (ühise Pandivere valla pindala oleks 1255 km², Tamsalu–Tapa ühisvalla pindalaks 481 km².

Valla teede pikkus Laekvere–Rakke–Tamsalu–Väike-Maarja ühinemisel on 777 km ja Tapa–Tamsalu ühinemisel 433 km.

6. Tapa ja Tamsalu kõrgem demograafiline töötururiskideks, mis näitab eelseisval kümnendil tööturule sisenevate noorte (5–14aastased) ja sealt vanuse tõttu väljalangevate inimeste (55–64aastased) suhet. Näitaja iseloomustab piirkonna jätkusuutlikkust. Oleme oma läbirääkimistega jõudnud nii kaugele, et kõik andmed, mis puudutavad valdade hetkeseisu, on kokku kogutud ning nüüd töötatakse sisendi saamiseks ühinemislepingusse.

Ajaliselt peaks ühinemislepingu projekt jõudma volikogudeni oktoobris, edasi toimub ühinemislepingu tutvustamine üldsusele novembris.

Sellele järgneb rahvaarvamuse väljaselgitamine ning detsembris otsustavad volikogud lepingu kinnitamise või kinnitamata jätmise.

Kindlasti tekitab ühinemisprotsess inimestes erinevaid emotsioone ja küsimusi. Kas midagi kaob, mis juurde tuleb, kuidas suuremal territooriumil kõik vajalik elanikele jõuab, jne on vaid vähesed küsimused.

Hirmutav võib tunduda ka valla keskuse võimalik Tapale ko-

„Salapärane“ haldusreform

Haldusreformi seadus võeti käesoleval suvel Riigikogu poolt vastu, kahan-dades sellega reformi vastaste lootusi, et ka seekord kohalike omavalitsuste reformimine liiva jookseb. Kuigi mitmed omavalitsused on seaduse kohtus vaidlustanud, arvan et seekord siiski peaaegu kõiki omavalitsusi hõlmav haldusreform teoks saab. Sama meelt oli ka Tamsalu vallavolikogu, tehes juba eelmise aasta Jõulude eel ettepaneku ühinemisläbirääkimiste alustamiseks enamikele piirinaabritele.

Ettepaneku võtsid vastu Pandivere piirkonna omavalitsused (Väike-Maarja, Rakke ja Laekvere) ning Tapa vald. Läbirääkimiste edenedes selgus Tamsalu jaoks kaks tõsiasja, kahel suunal pole võimalik läbirääkimisi lõputult jätkata ja valiku tegemine ühe suuna kasuks osutub ülikeeruliseks. Otsusta-da ometi tuli, ja seda ka 2. augustil tehti.

Oponentide arvates sündis otsus liialt hilja ja venitades. Eks see kõrvalt-vaatajale võib nii tunduda küll. Seistes ise otsuse sündimise lähedal, juhin tähelepanu selle otsuse olulisusele.

Ehkki läbirääkimiste jätkamine vaid Tapa suunal ei tähenda veel Tapa ja Tamsalu valla liitumist, on see siiski selge signaal Tamsalu volikogu poolt, millist suunda liitumise puhul eelistatakse.

Juhul kui Tapa ja Tamsalu läbirääkimised kulmineeruvad ühinemislepingu heakskiitmisele mõlema volikogu poolt, oli 2. augustil vastuvõetud otsus olulisema tähendusega kui mistahes varasem volikogu otsus. Tunnetades seda vastutust valla elanike ees, oligi volikogu liikmetel äärmiselt keeruline kiirendatud korras otsust langetada.

Ajendatuna Tamsalu Vallavolikogu 2. augusti otsusest või siis muudest asja-oludest, pöördusid Tamsalu vallavalitsuse ja vallavolikogu poole taotlusega kuuskümmend, valdavalt Porkuni küla inimest, sooviga korraldada Tamsalu valla Loksa, Porkuni, Kullenga, Assamalla, Võhmetu, Lemmküla, Kopli-taguse ja Koiduküla küldes rahvaküsitluse, mille eesmärgiks on selgitada välja, kas elanike soov on ühineda Tapa vallaga või Väike-Maarja vallaga. Eeldan, et taotlusele allkirjutanute siiras soov pole lahku lüüa Tamsalu val-last, vaid saada rohkem teavet toimuva kohta.

Kindlasti suhtuvad Tamsalu vallavalitsus ja vallavolikogu täie tõsiduse ja tähelepanuga elanike pöördumisse.

Ühinemisläbirääkimiste käigust ülevaate andmiseks ja vastuvõetud otsuste selgitamiseks kutsub Tamsalu vallavalitsus kõiki huvilisi 15. septembril kell 18.00 Porkuni rahvamajja ja 16. septembril kell 18.00 Assamalla raamatu-

kokku haldusreformi teemalisele rahvakoosolekule.

Riho Tell, vallavanem

limine. Selle kõige juures tuleks mees pidada, et kui ka muutuvad valla piirid ja vallamaja asukoht, siis elaniku igapäevast elu need muutused liiga palju ei mõjuta. Kõik seadusest tulenevad kohustused tuleb ka uuel omavalitsusel riigi ja elanike ees täita. Tamsalu linn jääb ikka keskuseks, kus on olemas raudteejaam, apteek, poed, ujula, kool, lasteaiaid jne. Tamsalu volikogu peab oma seisukoha välja ütleva hiljemalt detsember 2016.

Selleks, et arvestada vallaelanike soovide ja arvamusega, on juba korraldatud üks rahvakoosolek mai lõpus ning koos vallavalitsusega on ka sügisel võimalus oma arvamust avaldada, küsimusi küsida ja ettepanekuid teha koosolekutel. Täpsemad toimumisajad ja kohad avaldatakse valla kodulehel.

Kertu Langinen

Tamsalu vallavolikogu ajutise haldusreformi komisjoni esimees

Tamsalu Gümnaasiumil on uus direktor

kunstiõpetajana ja viis aastat ka õppealajuhatajana, 2006–2011 heategevusfondis Dharma enda asutatud huvikoolis õpetaja ja koolitajana, peale seda sotsiaalministeeriumis ja sotsiaalkindlustusametis.

Head juba alanud kooliaastat!

Sellest õppeaastast on Tamsalu Gümnaasiumis direktoriks Tiina Parmasto. Tegemist on nõ oma juurte juurde tagasipöördumisega, sest Tiina Parmasto alustas oma kooliteed Kuie koolis. Ta on lõpetanud Tallinna Kunstiakadeemia ja tööta-nud 1994–2006 haridussüs-teemis, Tallinnas üldhari-duskoolis kunstiõpetajana, munitsipaalhuvikoolis

Volikogu

Volikogu istung 31.08.2016

1. Viidi läbi Tamsalu valla arengukava 2016-2021 esimene lugemine. Arengukava muudatused ja eelarvestrateegia peavad olema vastu võetud hiljemalt 15. oktoobriks. Arengukava eelnõuga saab tutvuda Tamsalu valla kodulehel.

2. Kuulati finantsosakonna Ellen Uiboaedi ülevaadet Tamsalu valla 2016.a. eelarve 7 kuu täitmisest. Põhitegevuse tulused laekus 2,8 miljonit eurot ehk 65% planeeritud ja põhitegevuse kulusid on täidetud 62% -liselt.

3. Kuulati Tamsalu valla ühinemisläbirääkimiste komisjoni esimees Kertu Langineni ülevaadet ühinemisläbirääkimiste hetkeseisust.

4. Kuulati vallavanem Riho Telli informatsiooni järgmistel teemadel:

* ülevaade Tamsalu vallas korteriühistute loomise hetkeseisust.

Kuulati volikogu esimees Toomas Uudebergi informatsiooni järgmistel teemadel:

*Väike-Maarja valla ettepanek Tamsalu vallale piiride muutmiseks.

* Taotlus Tamsalu vallavalitsusele ja volikogule korraldada Loksa, Porkuni, Kullenga, Assamalla, Võhmetu, Lemmküla, Koplitaguse ja Koiduküla külates rahvaküsit

lus, et selgitada välja elanike soov ühineda Tapa või Väike-Maarja vallaga.

*Vabariigi Valimiskomisjoni teatis volikogu esindaja nimetamise kohta Vabariigi Presidendi valimiskogusse.

Volikogu istung 02.08.2016

1. Otsustati lõpetada läbirääkimiste pidamine haldusterritoriaalse korralduse muutmise üle Väike-Maarja, Laekvere ja Rakke vallaga.

Haldusreformi seaduse kohaselt on reformi eesmärk toetada kohaliku omavalitsuse üksuste võimekuse kasvu kvaliteetsete avalike teenuste pakkumisel, piirkondade arengueelduste kasutamisel, konkurentsivõime suurendamisel ja ühtlasema piirkondliku arengu tagamisel.

Tamsalu vallavolikogu poolt moodustatud ajutise komisjoni läbirääkimiste käigus kujunenud seisukoht on, et Tamsalu valla ühinemine Tapa vallagi täidaks reformi eesmärki suuremal määral kui ühinemine Pandivere piirkonna valdadega.

Tapa ja Tamsalu valdade ühinemisel moodustuv omavalitsus on jätkusuutlikum ja võimekam vald kui Pandivere piirkonna valdade baasil moodustuv.

Ursula Saar
Vallasekretäri abi

KULTUURI– JA SPORDITEGEVUSE TOETUS

Läheneb 2017 aasta vallaeelarvest kultuuri-ja spordi toetuste taotlemise tähtaeg!

Vallavalitsus teatab, et läheneb tähtaeg 15. oktoober 2016 – Tamsalu valla 2017. aasta eelarvest kultuuri- ja spordiürituste toetuse taotlemiseks.

Vastavalt Tamsalu vallavolikogu 22.02.2006.a. määruse-

le nr.15 saavad toetust taotleda Tamsalu valla mittetulundusühingud, üksikisikud, seltsid.

Täpsem info ja taotlusvorm Tamsalu valla kodulehel www.tamsalu.ee.

Vallavalitsus

24.08.2016

1. Otsustati väljastada ehitusluba Mittest OÜ-le metalli pakendamise tsehh-laohoone püstitamiseks Loode 3, Vajangu küla.

2. Otsustati tunnistada riigihanke nr 176879 „Tamsalu 100 tamme pargi r/b elemendid“ lõppenuks, kuna tähtjaks ühtegi pakkumust ei esitatud.

3. Otsustati väljastada Eesti Raudtee AS-le Alupere raudteeületuskohale (Nõmmküla – Tamsalu 326,978) kergliiklejatele raudteeületuskoha rajamise projekti koostamiseks projekteerimistingimused.

4. Otsustati pikendada väikehanke „Tamsalu disc-golfi pargi rajamine tervise- ja suusaradadele“ hankepingu tähtaega. Lähtuvalt ilmastikuoludest tulenevatest lepingu tähtaegse täitmise takistustest on otstarbekas pikendada töövõtulepingust tulenevat tööde üleandmise tähtaega ning uueks tähtjaks määrati 31. oktoober 2016.a.

5. Kinnitati Tamsalu valla 2017.a. eelarve tulude ja kulude põhimõtted ning vormid. Hallatavate asutuste juhid peavad esitama alaeelarve eelnõu vallavalituse finantsosakonda 01. oktoobriks.

6. Otsustati nõustuda maa riigi omandisse jätmisega ning määrata maaüksustele sihtotstarve maatulundusmaa järgmiselt: Võhmuta küla, Nõutlametsa; Kuie küla, Sõnajala; Lemmküla, Vabadiku; Võhmetu küla, Kadaka; Võhmetu küla, Toomra ja Uudeküla, Tika.

7. Otsustati määrata Tamsalu vallas, Sääse alevikus, Sääse tn 5a asuva elamu, lauda ja kaevu teenindamiseks vajaliku maa suuruseks 3056 m².

8. Otsustati kinnitada erastatava katastriüksuse nimeks erastaja soovil Haude, asukohaga Uudeküla, Tamsalu vald, Lääne-Viru maakond ja kinnitati erastatava, kinnisasjaga liitmiseks sobiva maa pindalaks 996 m². Erastatav maa liidetakse Hane katastriüksusega, asukoht Uudeküla, Tamsalu vald, Lääne-Viru maakond, mille omanik on OÜ Nurkse Seafarm.

9. Otsustati lugeda korraldatud jäätmeveoga mitteliitunuks kolm majapidamist.

10. Kinnitati Tapa vallaga ühinemisläbirääkimisteks moodustatud alakomisjonide liikmed järgmiselt: humanitaar- ja sotsiaalvaldkonna töörühm Urmas Nõmmik, Krista Lepik, Ene Augasmägi, Sirje Major, Kerli Relli; majandusvaldkonna töörühm Ellen Uiboaed, Lembit Saart, Hando Kasekamp, Rein Lall, Annika Kapp.

11. Kinnitati Tamsalu valla toimetulekutoetuse eraldus augusti kuus 40 perele, kokku 7981,70 eurot ja jäeti eraldamata toimetulekutoetus kahele isikule, kuna isikud ei ole Töötukassas töötuna arvele võetud, vaid on tööotsijad.

12. Otsustati maksta ranitsatoetust 16 taotlejale, kokku summas 800 eurot.

13. Otsustati kompenseerida Tamsalu valla eelarve vahenditest alates 01.09.2016.a. lasteaia toidupäeva maksumus 100% 2016/2017 õppeaasta esimese poolaasta lõpuni 11 lapsele.

14. Otsustati maksta sotsiaaltoetust retseptiravimite kompenseerimiseks ja toimetuleku tagamiseks neljale taotlejale, kokku summas 340 eurot.

15. Otsustati suunata üks isik hoolekandeteenusele Sääse Hooldekodusse, alates 01.09.2016.

16. Otsustati suunata eelnõu Tamsalu valla arengukava muutmiseks volikogu istungile.

12.08.2016

1. Muudeti Vallavalitsuse 31.05.2016.a. korraldust nr 268 ja lisati juurde, et tunnustada Marii Kiviranda 30 euroga heade tulemuste eest 2016.a. maakondlikul keemiateadmiste võistlusel.

2. Otsustati suunata üks isik hoolekandeteenusele Sääse Hooldekodusse, alates 11.08.2016 kuni 11.09.2016.

3. Otsustati lubada MTÜ Maria ja lapsed viibiv Tamsalu valla eestkostel olev laps reisile Soome Vabariiki.

09.08.2016

1. Otsustati esitada piiride kulgemise ettepanek riigimaale hoonestusõiguse seadmiseks Sääse tn 5a hoonete omaniku kasuks. Määrati Tamsalu vallas, Sääse alevikus, Sääse tn 5a asuva elamu, lauda ja kaevu aluse ja nende teenindamiseks vajaliku maa suuruseks 3056 m².

2. Otsustati kinnitada Tamsalu Gümnaasiumi direktoriks

ARENGUKAVA MUUTMINE

Vastavalt kohaliku omavalitsuse korralduse seadusele peab vallal peab olema arengukava ja eelarvestrateegia, mis on aluseks eri eluvaldkondade arengu integreerimisele ja koordineerimisele. Eelarvestrateegia on arengukavast tulenev finantsplaan, mis on arengukava osa. Arengukava ja eelarvestrateegia on aluseks valla eelarve koostamisel, kohustuste võtmisel, varaga tehingute tegemisel, investeringute kavandamisel ning investeringuteks toetuse taotlemisel. Arengukava ja eelarvestrateegia peavad hõlmama iga aasta 15. oktoobri seisuga vähemalt nelja eelseisvat eelarveaastat. Arengukava ja eelarvestrateegia peavad olema vastu võetud enne eelseisva aasta eelarve vastuvõtmist.

Vastavalt Tamsalu valla põhimäärusele kinnitab vallavolikogu arengukava ja eelarvestrateegia või nende muudatuste vastuvõtmise vallavolikogu määrusega hiljemalt eelarveaastale eelneva aasta 15. oktoobriks. Vastavalt kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadusele koostatakse arengukavas sätestatud eesmärkide saavutamiseks eelarvestrateegia, et planeerida kavandatavate tegevuste finantseerimist.

Tamsalu valla arengukava on vastu võetud Tamsalu vallavolikogu 09.10.2015 määrusega nr 9 aastateks 2015 – 2021. Arengukava osaks on tegevuskava aastateks 2015-2019 ning eelarvestrateegia aastateks 2015 – 2019.

Käesoleva muudatuste eelnõu puhul on täiendatud arengukava 2015 – 2016 olemasolevate statistiliste andmetega. Lisatud on ettepanekud muudatusteks seoses hetkeolukorra muutumisega (näiteks: teadaolevalt likvideeritud või tegevuse lõpetanud asutused/ettevõtted). Nii tegevuskava kui eelarvestrateegia on pikendatud aastani 2020.

Pidades silmas käimasolevaid ühinemisläbirääkimisi Tapa vallaga, ei ole mõistlik hakata täna välja töötama täiesti uut Tamsalu valla arengukava. Uue arengukava väljatöötamine on osa ühinemise ettevalmistamisest. Seetõttu piirduvad käesolevas eelnõus muudatusettepanekud arengukava ajakohastamisega.

Arengukava eelnõu on avalikkusele tutvumiseks kättesaadav valla veebilehel kuni 25. septembrini 2016.a. Ettepanekuid arengukava muudatuste osas saab esitada samuti kuni 25. septembrini 2016.a. Tamsalu vallavalitsuse kantsleisise Tehnika 1a, Tamsalu ja e-posti aadressil tamsalu@tamsalu.ee märgusõnaga „ARENGUKAVA“.

Annika Kapp, abivallavanem

Porkuni lahingu 72. aastapäeva tähistamine

21. september kell 13.00 - Mälestusminutid Loksa vennashaual
kell 13.45 - Mälestusminutid Vistla kalmistul

Tiina Parmasto.

3. Otsustati alustada 27.01.2016 surnud Heldur Aareleid'i pärimismenetlust, esitades selleks notarile pärimismenetluse algatamise avalduse ja paludes läbi viia üleskutsemenetlus pärjajate kindlakstegemiseks. Vastavalt pärimisseadusele on pärandaja abikaasa ja seadusjärgsete pärjajate puudumise korral pärjajaks pärandi avanemise koha kohalik omavalitsus.

4. Otsustati viia läbi hindamine, Tamsalu valla eeskostetavale Karksi vallas, Karksi-Nuia linnas kuuluva korteriomandi turuväärtuse väljaselgitamiseks ja samuti otsustati taotleda kohtult nõusolek korteriomandi kasutusse andmiseks ja käsutamiseks.

5. Otsustati esitada Viru Maakohtule hagiavaldus elatise sissenõudmiseks 3 alaealise nimel nende emalt ja isalt.

6. Otsustati lubada asenduskodus Metsatareke viibiv, Tamsalu valla eestkostel olev laps

ekskursioonile Naissaarele, ajavahemikul 15.08.-11 .08.2016.a

7. Otsustati lubada Vinni Perekodus viibivad Tamsalu valla eestkostel olevad lapsed ajavahemikus 19.08.-21 .08.2016.a Tallinna.

8. Otsustati esitada Viru Maakohtule avaldus ühele ala-ealisel eestkostel seadmiseks, kuna lapsevanem on ise eestkostetav siis ei ole tal ka lapse esindusõigust.

9. Otsustati maksta ranitsatoetust 18 taotlejale, kokku summas 900 eurot.

10. Otsustati maksta sotsiaaltoetust retseptiravimite kompenseerimiseks ja toimetuleku tagamiseks neljale taotlejale, kokku summas 462 eurot.

11. Otsustati suunata üks isik hoolekandeteenusele Sääse Hooldekodusse, alates 01.09.2016.

12. Otsustati väljastada ehitusluba Porkuni küla Kābikui-vati tee elamupiirkonna vee-ja kanalisatsioonitorustike rajamiseks.

13. Otsustati väljastada kaeveluba vee-ja kanalisatsioonitorustike paigaldamiseks Porkuni külas Kābikuivati tee kinnistutel ja kanalisatsioonitorustiku paigaldamiseks Kābikuivati tee 17 kuni Viinavabriku tee 1.

Ursula Saar
Vallasekretäri abi

Tarkusepäev Tamsalu Gümnaasiumis

Muusikahelide saatel sisenesid 1. septembril õpilastest ja lastevanematest tulvil kooliaulasse 11. ja 12. klassi neidude ning noormeeste käekõrval 39 esimese klassi last. Esimese koolipäeva iga-aastane traditsioon, laulda meie maa hümnit, kõlas hästi, sest laulis kogu koolipeere.

Esimest tööaastat Tamsalu Gümnaasiumis alustasid direktor Tiina Parmasto, matemaatikaõpetaja Kersti Oolup, sotsiaalpedagoog Marje Sarina, haridustehnoloog Velle Taraste ja majandusjuhataja Kadi Rimm.

Direktor Tiina Parmasto lausus oma kõnes: „Just siin, koolis, kogeme seda, kui erinevad me kõik oleme – erinevate oskuste, eelistuste, väärtuste ja soovidega ning just siin õpime nende erinevustega toime tulema. Kool ei ole lihtsalt õppekava läbimine, vaid huvitavate teadmiste saamine, põnev koht põnevate klassikaaslaste ja õpetajatega.

Ärge kartke küsida, sest ainult nii saate tõeliselt targaks.

Uudishimu - tahtmine teada - on hea hariduse eeldus ja alus.“

Oma esimest kooliraamatut, aabitsat, hakkasid esimese klassi õpilased kohe kohe uudistama ja õhinal sõpradega mõtteid vahetama. Kindlasti on neil väga palju küsimusi oma esimestele õpetajatele Elle Nurmsalule ja Birgit Ojastele.

Uue tööaasta alguse puhul tervitas kooliperet vallavanem Riho Tell. Loeti ette ka volikogu esimehe ja maaavanema tervitus.

Aktust ilmestasi etlejad Lauri Aleks Landman, Emma-Lotta Vikk ja Ruth Valdok, lauljad Kerstin Nurmsalu, Annabel Aalpere ning Karis Kasekamp. Aktuse korraldamist toetasid 11. klassi õpilased. Koolikella helina järel läksid kooliuisikud oma esimesse tundi.

Olgu algav kooliaasta kõikidele põnev, teadmisterohke, töökas ja kordumatu!

Huvijuht Sirje Luik

Käsi käes saabuvas aktusele saabuvas väikesed ja suured Foto: Sirje Luik

Projektikohtumine Rumeenias

1.-6. augustini toimus Erasmus+ projekti Choose Your Future viimane kokkusaamine Rumeenia partnerkoolis Lupenis.

Selles kohtumises osalesid Tamsalu Gümnaasiumist õpetajad Mare Viks, Kerttu Urm ja Anne Kraubner.

Kokkusaamise eesmärk oli keskenduda projektitegevuste kokkuvõtlikule analüüsile, kaks aastat väldanud projektile hinnangu andmisele ja lõpparuande koostamisele.

Esmaspäeva õhtul võttis meid vastu 31-kraadise kuumusega Bukarest. Järgmisel hommikul kohtusime teiste riikide õpetajatega, töötasime projekti kallal ja alustasime teed Lupenisse. Teel põikasime ka kuulsasse Brani lossi, mis on Bram Stokeri raamatust tuntud vampiir Dracula residentsina. Loss oli muljetavaldav ja sai ka naljatletud, et Dracula ise jälgib meid kusagilt pimedast lossisaalist. Pärast hilist lõunasööki jätkus sõit Lupeni suunas. Pikk teekond lõppes kaugelt pärast südaööd, kui seadsime end sisse oma elukohas - hubases motellis.

Järgmisel hommikul jätkus tegevus koolis. Kõigepealt nautisime rumeenia õpilaste kontserti ja kooli ning piirkonna tutvustust. Õpilased olid väga põhjalikult valmistunud, sest esinemine hõlmas nii laulu, tantsu, näitlemist kui ka jalgrattatrikke. Muusikalisel poolel löi saateansambel kitarri mängides kaasa ka Lupeni kooli direktor. Pärast tööd ja lõunat ronisime mäkke ning nautisime maalilist vaadet linnale. Neljapäeval külastasime Hunedoara lossi ja

maitsesime ka rumeenia rahvusköögis pakutavat. Õhtu saabudes istusime viimast korda ühise laua taga ja meenutasime projektiaastaid. Kõik olid seda meelt, et need kaks aastat olid elamuste- ja kogemusterohked, kus nii õpiti üksteiselt kui ka õpetati üksteist. Kuigi see projekt sai selleks korraks läbi, jätkub meie koostöö järgmistes projektides ja sõprussidemed ei katke. Kaks aastat kujundasid ühtse meeskonna ja seetõttu ongi vaja koostööd jätkata.

Reede hommikul hakkasime Bukaresti poole sõitma.

Et kogeda ka midagi veidi närvikõdi pakkuvat, kulges meie teekond piki kuulsat turismimagnetit, 90 km pikkust Transfagarasani teed, mis ehitati Nicolae Ceausescu käsul ja mille kõrgeim punkt on 2042 meetri kõrgusel mägedes. Tee on suletud öösel ja avatud liiklusele juunist oktoobrini.

See teekond oli tõeline katsumus kõrguse pelgajatele, aga vaade oli lausa muinasjutuline. Meie bussijuhi sõidumeisterlikkus sellisel teel oli imetlusväärne.

Laupäeva hommikul suundusime lennujaama ja peagi olime teel kodu poole. Rumeenia päike ja ülisoo ilm asendusid peagi tunduvalt jahedamate temperatuuridega Eestimaa.

Mida siis lõpetuseks öelda? Projekt on läbi – elagu projekt. Õppisime, õpetasime, nägime maailma ja muutusime selles ka ise.

Anne Kraubner

Transfagarasan

Foto: Mare Viks

Tamsalu vallal on uus perearst

Esimesest septembrist töötab Tamsalu vallas perearstina Jelena-Maria Jakimenko. Tal on Terviseametiga esialgu aastane leping.

Jelena-Maria Jakimenko on kogemustega staažikas arst. Ta on pärit Tartu vallast Lähelt ja on töötanud pikki aastaid Lähel jaoskonnaarstina ja ambulatooriumi juhatajana ja läbinud perearstide kursused 1995.a.

Viimased 12 aastat on Jelena-Maria Jakimenko töötanud Haigekassa usaldusarstina, kontrollides perearstide tööd.

Ideelaager 2016

17.–19. augustini toimus Vainupeal Lääne-Virumaa koolinoortele „Ideede laager“. Tamsalu Gümnaasiumist osalesid Eva-Maria Raudsepp, Maret Lande, Birgit Kristmann, Alice Mattis, Marianne Lapin ja Anu-Liis Raudsepp.

Laager püstitati mere äärde mändide alla, kus õõbisime telkides või puidust varjualustes. Kohale jõudes registreerisime end ja valisime õhtuks töötoa. Iga laagrisse saabuja andis oma panuse laagrilipu valmimisse – joonistas oma käekontuuri ja lisas lipule nime. Peale telkide püstitamist ootas meid ees eurobingo mängimine, kus numbrite asemel olid Euroopa Liidu riikide ja pealinnade nimed.

Lõunasöögile järgnes töötuba, kus meie ehitasime mudellaeva ja tublimad said ka mudellennuki ehitamist proovida. Edasi moodustati meist segameeskonnad, kellega koos tuli laagrialal orienteeruda.

Orienteerumise käigus tutvusime oma laagrikaaslastega. Korraldusmeeskond ootas meid ees juba uue ülesandega, kus pidime oma tiimile välja mõtlema logo, seda teistele tutvustama ja ühiselt otsustama, kui mitu käbi mahub 178 grammi.

Õhtusöögile järgnes vabatahtlik okste korjamine metsast, sest ees ootas öösel lõkke valvamine. Meie oma kaaslastega valisime valvamise ajaks öösel kolmest neljani. Metsaalune puhastatud, kogunesime peamajja, kus meid ootas üllatusena mustkunstietendus ning pärast seda õpetati meilegi kolm lihtsamat trikki.

Julgematele ja seiklushimulisematele toimus ööoriienteerumine taskulambivalguses. Tuletornis ootas meid ees üllatusülesanne vigastatutega, kus pidime selgeks tegema, mis on juhtunud, ning andma esmaabi. Ranna infotahvli juures tuli meil üles leida

geopeituse punkt, mis oli peidetud katuselaustu sisse.

Järgmise vihje pudelist kättesaamiseks tuli kasutada erinevaid abivahendeid.

Teisel päeval toimus virgutuseks hommikuvõimlemine ning sellele järgnes hommikusöök. Päeva täitsid erinevad töötoad, milleks olid mehhaanilise robotkäe meisterdamine; teaduse tegemine igapäevaste asjadega; maanteeameti töötuba, kus tutvustati erinevaid liikluskäitumise ja põnevas meeskonnamängus leidsime liikluskäitumisele tähendused; linnumängu töötuba, kus õppisime tundma erinevaid linnu ja saime rakendada teadmisi põnevas linnuteemalises lauamängus; tuleohutuse töötuba, kus õppisime, kuidas tegutseda erinevates olukordades, mis on seotud tulega; ja nutika orienteerumise töötuba, kus õppisime kasutama erinevaid abivahendeid geopeituse vihjete ülesleidmise jaoks. Õhtusöögile järgnes võimalus end lõkkevalvesse registreerida, meie valvasime hommikul kuuest seitsmeni.

Õhtu suursündmuseks kujunes laagriteemaline „Kuldvillak“. Tamsalu Gümnaasiumi õpilased sattusid kõik erinevatesse võistkondadesse, kuid saavutasime häid tulemusi.

Kolmanda päeva äratusele järgnes kiire hommikusöök ja asjade kokkupanek ning ettevalmistused süstamatkaks. Süstamatka alguses räägiti ohutusest, turvavarustusest ja aeru kasutamisest. Süstamatkalt saabudes ootas meid lõunasöök ja saime tänukirjad laagris osalemise eest.

Laagris saime uusi teadmisi ja sõpru, katsetada ja proovida erinevaid tegevusi. Trotsisime ka vihma, kuid tuju see ei rikkunud ja ka laagrit mitte. Jääme ootama uusi põnevaid laagreid.

Eva-Maria Raudsepp, 5. klass

Iga laagrisse saabuja andis oma panuse laagrilipu valmimisse – joonistas oma käekontuuri ja lisas lipule nime.

Tamsalu Tantsulaager sai läbi

„On 5. august, ilm on sombune, kuid tänavatel on palju noori ja lapsi, sest kõik kiirustavad 2016. aasta Tamsalu Tantsulaagri avamisele.“ Nõnda kirjeldab tantsulaagri esimest päeva Getriin-Liisbet.

Kahjuks on sel aastal juba kuuendat korda toimunud Tamsalu Tantsulaager selleks korraks juba läbi saanud, kuid mälestused laagrist jäävad laste ja juhendajatega kogu aastas.

Kui varasematel aastatel on laagris osalenud lisaks tantsijatele ka näitlejad, siis sel aastal rikastasid laagripäevi hoopiski lauljad. Tegemist oli eksperiment katsetusega, mis sobis kokkuvõttes lõppkontserdile nagu valatud.

Lisaks igapäevastele trennidele oli laagrilistel võimalik käia ka pärast trenne toimuvates tantsulistes töötubades, kus tutvustati noortele lähemalt slaavi folki, house'i, kaas-aegset tantsu ja aafrika rütme, lisaks oli noortel võimalus osa võtta ööbimisest ja ennastunustavalt tantsiti veel ka viimasel öhtul toimunud diskol.

Kuna tegemist oli siiski tantsulaagriga ja tantsimisest ei väsinud kordagi keegi, toimus ühel öhtul veel ka nõ. tantsulaagri minikontsert. Kus astuti üles „õpetajatepäeval“ õpitud tantsudega, töötubades õpitud tantsudega ja soolonombritega astusid üles ka lauljad, kes olid ise valinud välja laulud ning need ise ka selgeks õppinud.

Rühmadele anti lisaks veel erinevaid fotojahi ülesandeid ning välja tuli mõelda rühmale iseloomulik lööklause, mis ka plagule jäädvustati. Plagusid sel korral rongkäigus aga kasutada ei saanudki, sest vihma tõttu jäi esmakordselt tantsulaagri rongkäik ära.

Tantsulaagri lõppkontsert oli sel aastal hästi läbi mõeldud

ja kompaktne, nii et pealtvaatajatel ei jõudnudki istumised kangeks jääda. Kontsert rääkis üldjoontes sellest, mis on korraldajate Kerli'de arvates eestlasele iseloomulik. Tutvustati eestlase töid ja tegemisi nii „vanal ajal“ kui ka tänapäeval ning näidati, et tants ja trall on eestlase jaoks alati olulisel kohal olnud. Nii ei puudunud kontserdist ka jaanipäeva tähistamine ega ka laulu- ja tantsupidu.

Sel aastal olid Tantsulaagris treeneriteks: Analiis Veeremaa, Merlin Veilberg, Katrin Tammjärv, Meelis Steinberg, Robin Gielen ja Kerli Niiduväli, lauljaid juhendas Kadri Kask.

Kaadritaguse töö tegid ära: Maiken Kõiv, Maarja Kõiv, Rene Rotka, Liselle Kaldaru, Geiri Suur, Keiti Kleitz, Siiret Kristel ja Taavi Luik.

Eriti soovib tantsulaager meeldiva koostöö eest tänada: Tamsalu Vallavalitsus, Tamsalu Kultuurimaja, Tamsalu Spordihoone, Tamsalu Gümnaasium, Tamsalu NNKÜ-NMKÜ, Saku Õlletehas ja PÄTS.

Tantsulaagrit toilitustas Kaja Pajuste, tehnikaga abistas Tõnu Sepp, pildistas Keit Fokin, uksi avas Heivi Marks, videoid töötles Alar Tovstik ja diskol mängis muusikat Riho Valdok.

Kindlasti unustasin ma kedagi olulist tänada, kuid minu arvates, näitab tantsulaager ideaalselt seda, kui kift asi on võimalik ära teha, kui kaasata kogukonda ja paluda inimestelt abi just selles valdkonnas, milles nad osavad on. Aitäh teile, mu inimesed!

Kerli Relli

Tantsulaagrist osavõtjad

Foto: Keit Fokin

Suvi Säase lasteaias

Suvi on meid maha jätmas ja sügis vastu võtmas. Nii leiavad ka lapsed jälle tee lasteaia ja koolini. Säase lasteaia lapsed ootab ees tore üllatus, sest lasteaia välisilme ja õueala on saanud uue näo: kõik on kaunis ja värviline. Iga rühma ots on ise värvi ja rühma uksele viib kena kividest laotud tee. Ümber maja lookleb uus asfalttee, mille üle väikesed jalgratturid kindlasti rõõmustavad. Maja pidi korda saama septembrikuu lõpuks, aga tegelikult juhtus see juba augustikuu alguses. Ainult haljastustöid on pidevad vihmasabinad takistanud. Me oleme väga õnnelikud oma kauni maja üle.

Aitäh ütleme selle eest Tamsalu vallavalitsusele ja usinatele ehitusmeestele, kes toimetasid agaralt ümber meie maja, ja kelle ehituskultuur oli selline, mille kiitmiseks jääb sõnadest väheks.

Kes tahab meie maja oma silmaga kaeda, peab jalutuskäigu ette võtma (liikumine on ju terviseks), ja veel parem, mõne väikese lapse meie kaunisse majja tooma.

Suvel oli lasteaias vähe lapsi, aga augustikuus korraldasime kohal olnud lastele projekti „Lääne-Virumaa tugiisikuid ühendava koostööorgani arendamine valdkonnaüleseks“ raames ettevõtmise „Täpa-täpa olümpiale“.

Projekti toel saime osta vahendeid ja nende

kaasabil seada maha rajad. Kõigepealt mõtlesime väikelastele, keda oli suvel lasteaias kõige rohkem, aga lõbust said osa loomulikult ka vanemad lapsed ja nende emad-isad. Ettevõtmine oli üsna lustlik. Seda juhtis lasteaia maskott Päikene koos Kiirekesega. Ta rääkis lastele, et eks need sportlased, kes suvistel olümpiamängudel osalevad, olid ka kunagi lapsed, ja nii peab ikka pisikeset peale pihta hakama – kes teab, võib-olla sirgub meie lasteaiaistki mõni sportlane

Pärast soojendust asutigi harjutama. Ülesseatud radu läbiti just nii mitu korda, kuni jõudu jätkus. Sõimelastele pakkus lusti oma väikeseid jalakesi maha pandud jälgedele seada ja siksakilisest tunnelist läbi pugeda, ning muidugi takistusi ületada. Suuremate laste jaoks oli juba takistusi ja tegutsemist rohkem. Kõik kulges rõõmsalt ja vabalt ning lapsed said lustida..

Öhtul, kui vanemad lastele järele tulid, said nemadki koos oma lapsega rajad läbida – siis olid rajajuhtideks nende omad rõõmurullid.

Päikene ja Kiireke olid ettevõtmise hästi ette valmistanud. Aitäh neile ja projekti eestvedajale Enele!

Lia Klaas

Säase lasteaia direktor

Tantsulaagrist

Olen Geiri Suur ja osalesin sel aastal Tamsalu tantsulaagris vabatahtlikuna. Olen kõik eelnevad aastad olnud tantsijate hulgas, kuid nüüd tekkis huvi kogu selle ürituse kõõgipoolt näha ja omapoolne panus anda. Nüüd siis annaksin pisikese ülevaate minu kui vabatahtliku vaatenurgast.

Korraldusliku poole pealt on kõik ilusti läbi mõeldud ja eelnevate aastate kogemustele toetudes tegeldakse aina täiustamisega. Niisiis tuli me väga targale mõttele tuua tantsulaagrisse lauamängud. Kujutasime vaimusilmas ette, kuidas väsinud tantsulised pauside ajal naudvaikusel doominot mängivad. Paraku toodi meid väga kiiresti reaalsusesse tagasi- juba esimese pausi ajal võis näha helehäälsed välejalgu kaootiliselt mööda kultuurimaja silkamas, samal ajal kui kähedahäälsed ja poolkurdid vabatahtlikud süvenenult lauamängude mängimisega head eeskujut üritasid anda. Täielik läbikukkumine!

Meie ülesannete hulka kuulus ka toidu jagamine. See sai üsna ruttu käppa-kui üle potiserva küünitas ainult kaks kätt ja pead ei paistnud, tuli ports julgelt pisemaks teha. Uus katsumus oli ööbimine. Tantsulise-na on need olnud alati väga vinged, väga põnev on öösel salaja mööda kultuurimaja hiilida ja öndsalt magajatele hambapastat näkku määrida! Kurjade nägudega treenerid tundusid naljavaaste vanuritena, kes ei mäleta enda noorusajast midagi.

Minu vanuriiga jõudis kätte pisut varem, kui arvata oskasin. Ei ole põnev öösel kell 2 jahtida mööda lava padinal kihutavaid nähtamatuid jalgu ega küürida hommikul põrandalt hambapastaplekke! Sügav kumardus teile, korraldusmeeskond, et olete suutnud seda kõike aastaid taluda ja hommikul meile jälle rõõmsalt naeratada! Loomulikult ei lüand pisikeste energiapommide taltsutamine lihtsalt, kuid õnneks oli meil salarelv, kelle lasime käiku, kui tõesti enam mitte miski ei aidanud. See oli meie asendamatu lastelemmik Meelis. Kui viimane häda käes, pidid koguma kokku oma viimase häälenatukese ja röökima- Meelis on õues, kes tahab ukat mängida... ja kogu see vägi pühkis nagu tuul õue Meelisele jahti pidama! Aitäh Sulle Meelis, et suutsid neile energiapommidele konkurentsi pakkuda ja kui lähiajal osaled mingil maratoni, siis medalit vastu võttes mõtle tänulikult neile pisikestele laagrilistele, kellel on suur osa Sinu heas vormis!

Ka minu nn. öhtu juhtimine kukkus üsna haledalt läbi, kuna üsna ruttu avastas, et mu hääle maksimumvõimsus on saavutatud, aga ega keegi ei kuule ikkagi midagi. Seejärel võtsin enda kuuldavaks tegemiseks appi vile. Pärast teised küsisid, et mis põnev vilistamise mäng teil seal oli... Kogu sellest jutust võib jääda mulje, et oh kui õudne see tantsulaager ikka on! Tegelikult on kogu loo eesmärk hoopis juhtida tähelepanu neile tublidele noortele inimestele, kes aastast aastasse seda rasket vankrit veavad ja seda kõike selleks, et meil, Tamsalu lastel lõbus oleks! Nende töö on raske ja väsitav, nad on väärt meie kõigi suurt ja siirast tänu!

Ja siinkohal tahaksin pöörduda meie laagriliste poole. Nende päevade jooksul nägin kõrvalseisjana kõike- kuidas treenerid kogu südamest lapsi innustasid ja kiitsid, rahustasid, lohusid ja võitlesid jonnihoo-gudega. Nägin naeru ja naerupisaraid, kuid nägin ka kurbusepisaraid, kui hoolimata suurtest pingutustest kõik lootusetult üle pea kasvas. Nüüd ongi mul palve kõigile tulevastele laagrilistele- hoidke oma treenereid, pange nende silmad läikima rõõmu, mitte murepisaraist, siis on neil jõudu seda üritust vedada veel palju aastaid!

Olen väga tänulik kõigile treeneritele ja vabatahtlikele, kes andsid mulle selle võrratu kogemuse ja olid alati toeks ja abiks. Loodan, et see tore traditsioon siin, Tamsalus, jätkub ja me saame veel palju aastaid veeta suve lõpuosa üheskoos tantsides.

Geiri Suur

Remonttööd Tamsalu - Nõmmküla raudteelõigul

Alates 01.09. – 29.09.2016 teostab AS Eesti Raudtee Tamsalu – Nõmmküla vahelise raudteelõigu rekonstrueerimistööd iga nädala teisipäeval, neljapäeval ja laupäeval. Remondiks vajalik tehnika jääb seisma Tamsalu jaama. Neil päevadel teostatakse jaamas manöövritööd hommikul kella 8.20-st 10.20-ni ja tööpäeva lõpus kella 20.20-st 22.20-ni. Seetõttu võib raudteeülesõit olla mõnevõrra kauem hõivatud veeremiga kui tavaliselt. Palume vabandust võimalike tekkivate ebamugavuste pärast.

AS Eesti Raudtee

Täpa-täpa...

Foto: Lia Klaas

Sõeluuringud on lihtsaim võimalus ennetada vähki

Emakakaelavähi ja rinnavähi sõeluuringutel osalemine on lihtsaim võimalus ennetada vähki ja pikendada tervena elatud elu.

Sõeluuring on terviseuuring, mis on mõeldud eelkõige terve-tele, ilma kaebuste ja sümptomiteta naistele emakakaela- või rinnavähi varaseks avastamiseks. Eestis kutsutakse emakakaelavähi sõeluuringule naisi vanuses 30–55 ja rinnavähi sõeluuringule naisi vanuses 50–62.

Peaaegu kõik kaugele arenenud emakakaelavähi juhtumid oleks ennetatavad

Emakakaelavähi suurimaks tekkepõhjuseks peetakse inimese papilloomiviiruse (HPV) mõningaid vorme, mis levivad peamiselt seksuaalsel teel. HPV viiruse tekitatud rakumuudatusi diagnoositakse PAP-testiga. Haigestuda võivad ka noored naised ning pärilikkus ei mängi siin rolli.

Kuna emakakaelavähi varajased sümptomid jäävad naisele endale tihti märkamatuks ning ta tunneb ennast täiesti tervena, siis on väga oluline PAP-testi regulaarselt anda. Emakakaela rakumuutused on sõeluuringute käigus lihtsalt avastatavad, mis omakorda võimaldab ravi tulemusena täielikku tervene- mist.

HPV tekitatud rakumuutused ja vähieelsed seisundid võivad vähiks areneda 10–25 aastaga. Regulaarsel kontrollimisel ja õigel ajal avastatuna on need kergesti diagnoositavad ning ravitavad. Seega oleks võimalik ennetada peaaegu kõiki kaugele arenenud emakakaelavähi juhtumeid. PAP testi tegemine on valutu ning tavapärase günekoloogilise läbivaatuse osa.

2016. aastal kutsutakse emakakaelvähi sõeluuringule naisi sünniaastatega 1961, 1966, 1971, 1976, 1981, 1986.

Varases staadiumis rinnavähk endast märku ei anna
Enamasti pöördatakse enamasti arsti juurde rinnavähi kahtlusega siis, kui rinnas avastatakse n-õ tükk. Teised ohumärgid võivad olla muutunud rinnakuju (nt naha sissetõmme rinnal), rinnanibu sissetõmme, eritis rinnanibust, rinna nahavärvi muutus või kaenlaaluste lümfisõlmede suurenemine. Tihti on haigus aga selleks ajaks juba algkoldest kaugemale levinud.

Rinnavähki on võimalik avastada aga juba varem. Üks selline võimalus on sõeluuringute käigus kasutatav rinnaäärme radioloogiline uuring ehk mammograafia. Väikese kiirgusdoosiga mammograafia on tervisele ohutu.

Varakult avastatud rinnavähk on paremini ravitav, võimaldab vajadusel kasutada rinda säästvaid operatsioonimeetodeid ja on tervenemise eelduseks.

2016. aastal kutsutakse rinnavähi sõeluuringule naisi sünniaastatega 1956, 1958, 1960, 1962, 1964, 1966.

Osalemiseks ära jää kutset ootama

Naised, kelle sünniaasta on kutsutavate sünniaastate nimekirjas ja kellele pole viimase kahe aasta jooksul tehtud rindade uuringut või viimase kolme aasta jooksul PAP-testi, saavad sõeluuringus osalemiseks nimelise kutse.

Et kutse saadetakse rahvastikuregistris olevale aadressile, tuleb kontrollida, kas see on õige – muidu ei jõua kutse aadressadi- ni. Seda saab hõlpsalt kontrollida riigiportaalis www.eesti.ee. Koos paberkutsega saadetakse E-Tervise patsiendiportaali www.digilugu.ee ka elektroonne kutse, mis on nähtav saatekirjade alt.

Sõeluuringul osalemiseks ei pea aga kutset ootama jääma. Kui teie sünniaasta on tänavuste kutsesaa- jate nimekirjas, tuleb lihtsalt helistada kõige sobivasse tervishoiuasutusse ning end vastuvõtule kirja panna. Registreerumisel kontrollitakse eelkõige teie sünniaastat ja ravikindlustuse kehtivust. Uuringule minnes võtke kindlasti kaasa isikut tõendav dokument.

Naised, hoolige oma tervisest ja kontrollige end regulaarselt!

Emakakaelavähi sõeluuringule registreerumine:

Ida-Tallinna Keskhaigla	tel.1900
Lääne- Tallinna Keskhaigla	tel. 1314
Põhja-Eesti Regionaalhaigla	tel. 6171 049
Fertilitas (Viimsi, Tallinn)	tel. 6059 600, 6059 601
Medicum (Lasnamäe, Tallinn)	tel. 6050 601
Dr Parve Naistearstid (Arvenos OÜ) Tallinnas	Tel. 6405506
Tartu Ülikooli Kliinikum	tel. 7319 100
Jõgeva Haigla	tel. 7766 220
Viljandi Haigla	tel. 4352 076
Põlva Haigla	tel. 7999 199, 7999 198, Räpinas 7999 243
Valga Haigla	tel. 7665 100
Lõuna-Eesti Haigla	tel. 7868 466 (polikliinik, kl 9-14); 7868 542 (haigla, kl 9-15), 7868 569
Pärnu Haigla	tel. 4473 300, 4473 511
Rapla Maakonna haigla	tel. 4890 738, Märjamaal 4821 495
Kuressaare Haigla	tel. 4520 129
Hiiumaa Haigla	tel. 4632 085
Läänemaa Haigla	tel. 4725 800
Narva Haigla	tel. 3561 144
Ida- Viru Keskhaigla	tel. 3395 109 (Kohtla- Järve poli- kliinik), 3370 321 ja 3378 796 (Puru Haigla polikliinik)
Järvamaa Haigla	tel. 3848 132
Rakvere Haigla	tel. 3229 780

Rinnavähi sõeluuringule registreerumine: Tallinnas ja Harjumaal

Põhja-Eesti Regionaalhaigla, Sütiste tee 19	tel. 6172 405, 5300 6334
---	--------------------------

Mammograaf Rinnakliinik, Sütiste tee 17	tel. 6274 470
Ida-Tallinna Keskhaigla, Magdaleena Polikliinik Diagnostikakeskus, Pärnu mnt 104	tel. 606 7684, 5362 8909

Mujal Eestis

Pärnu Haigla, Ristiku 1, Pärnu	tel.4473 561
Tartu Ülikooli Kliinikum, Puusepa 8	tel.7319 411
Ida-Viru Keskhaigla, Ilmajaama tn 14	tel.3378 711
Narva Haigla, Haigla 5, Narva	tel. 3572 737

Liikuva mammograafiabussi ajakava:

Rakvere Rakvere Haigla Polikliinik, Tuleviku 1 Rakvere	29. august – 22. september	Tel. 6274 470
Jõgeva, Jõgeva Haigla, Piiri 2. kiirabi sissepääsu juures	5. – 9. september	Tel. 7319 411
Põlva, Põlva Haigla, Uus 2	12. – 16. september	Tel. 7319 411
Värskas, Värskas, Vallamaja juures	19. – 20. september	Tel. 7319 411
Võru, Võru Polikliinik, Jüri 19a	21. – 30. september	Tel. 7319 411
Kuressaare, Kuressaare Haigla, Aia 25	26. september – 18. november	Tel. 6274 470
Taheva, Taheva, SA Taheva Sanatoorium juures	3. oktoober	Tel. 7319 411
Tsireguliina, Tsireguliina, Kooli siseõues	4. oktoober	Tel. 7319 411
Sangaste, Sangaste, Vallamaja juures	5. – 6. oktoober	Tel. 7319 411
Valga, Valga Haigla, Peetri 2	7. – 14. oktoober	Tel. 7319 411
Viljandi, AS Viljandi Tervisekeskus, Turu 8/10 Viljandi, turuplatsil Tervisekeskuse hoovis	17. – 28. oktoober	Tel. 7319 411
Paide, AS Järvamaa Haigla, Tiigi 8, Paide haigla hoovis	31. oktoober – 4. november	Tel. 7319 411
Aravete, Aravete, kaupluse „Meie pood“ juures	7. – 8. november	Tel. 7319 411
Järva-Jaani, Järva-Jaani, Vallamaja taga parklas	9. – 10. november	Tel. 7319 411
Elva, Elva Kesklinna apteegi juures, Kesk 23, Elva	14. – 15. november	Tel. 7319 411
Tartu, Tartu Kaubamaja peasissekäigu juures, Riia 1, Tartu	28. november – 17. detsember	Tel. 7319 411

Lisainfo: [https://www.haigekassa.ee/et/inimesele/haiguste- ennetamine/vahi-soeluuringud-naistele-0](https://www.haigekassa.ee/et/inimesele/haiguste-en- netamine/vahi-soeluuringud-naistele-0)

Made Bambus
Haigekassa esmatasandi paketi arenduse talituse spetsialist

Kohaliku omaalgatuse programmi sügisvoor on avatud

Kohaliku omaalgatuse programmi saab taotlusi esitada 3. oktoob- rini.

Kohaliku omaalgatuse programmi eesmärk on kohaliku arengu ja ko- gukondade elujõulisuse edendamine kogukondliku initsiatiivi, koostöö ja identiteedi tugevdamise ning kohalike elanike teadmiste ja oskuste kasvu kaudu.

Programmist saab taotleda toetusi kahest erinevast meetmest:

kogukonna areng;
elukeskonna ja kogukonnateenuste arendamine.
Ühe projekti toetuse piirsuma on 2000 eurot. **Taotlus tuleb esitada hil- jemalt 3. oktoobriks kl 16.30 asukohajärgsele maavalitsusele.** Toetuste taotlemise kord, tingimused, taotlusvormid ning taotluse koos- tamise juhendid ja infopäevade toimumiskohad on aadressil: <http://www.kysk.ee/kop-taotlusvoorud/kop16-sygisvoor>.

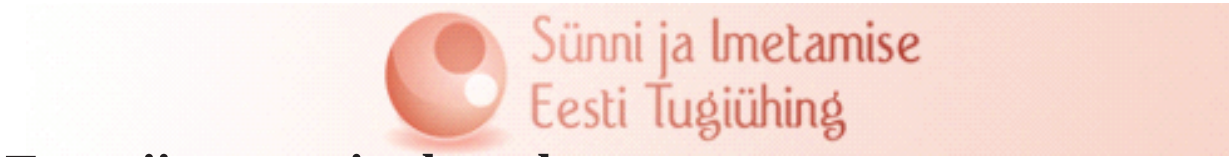
Taotlejaks võivad olla piirkondlikult ja avalikes huvides tegutse- vad:

- mittetulundusühingud, milles ei osale liikmena kohalik omavalitsus või riik;
- sihtasutused, mis pole asutatud kohaliku omavalitsuse või riigi osa- lusel.

Paneme taotlejatele südamele, et enne taotlema asumist kõik tingimu- sed läbi loeksite, kindlasti õigeid, ehk 2016. aasta sügisese taotlusvoo- ru vorme täidaksite ja mistahes küsimuste korral võimalikult aegsasti oma maavalitsuse poole pöördusite.

Tehniline lisainfo: Tarmo Treimann; 656 0487, 5301 3652; tarmo@kysk.ee ja maavalitsused.

Sisuline, taotluse koostamise abi: oma maakonna arenduskeskuse MTÜ konsultant

Emapiim – parim lapsele

Emapiim on parim kink, mida ema saab lapsele anda tema elutee alguses. Peale sobivaima toidu pakub imetamissuhe lapsele armastavat ja turvalist lähedust emaga, olles talle esmaseks mudeliks inimsuhetest.

Uuringud näitavad, et rinnapiim tagab loomuliku kaitse nakkuste vastu. Rinnast imemine arendab lihaseid, mis hoiavad kuulmetörve avatuna, soodustavad õige hambu- muse teket ja kõne arengut. Rinnapiim ja imetamine on vajalikud aju, kesknärvisüsteemi ja nägemiselundite arengu- ks. Kui last on toidetud rinnaga vähemalt kolm kuud, väheneb I tüüpi diabeedi esinemine 30 protsenti ning II tüüpi diabeedi esinemine väheneb kuni 40 protsenti. Rin- naga toitmise üheks juhtivaks hormooniks on oksütotsiin, mis muuhulgas soodustab sünnitusjärgset taastumist, ko- hanemist ning annab emale heaolutunde. Maailma Tervi- seorganisatsiooni (WHO) soovitude kohaselt võiks rin- napiim olla lapse ainus toiduaine kuni kuuenda elukuuni, seejärel tuleks lapse imetamist jätkata lisatoidu andmise kõrval kuni lapse kaheaastaseks saamiseni või veelgi kauem.

Imetamine on naiselik kunst. Mõnel emal-lapsel sujub koostöö kohe algusest peale, kuid paljudel võib esimestel nädalatel esineda probleeme, aeg-ajalt hiljemgi. Targalt toimides saab muredest üle. 1999. aastal loodi Sünni ja

Imetamise Eesti Tugiuhing (SIET), et parandada imiku- te, väikelaste, nende emade ja perede tervist ning heaolu kaitsta, edendades ja toetades optimaalseid raseduse, sün- nituse ning rinnaga toitmise praktikaid. Eesmärkide teos- tamiseks pakub SIET järjepidevalt alates 2000. aastast imetamise nõustamist perede juures kodus ja tervisetee- malisi koolitusi imikute ja väikelaste vanematele, et enne- tada ja lahendada imiku toitmise ja kasvatamisega seotud probleeme. Samuti koolitab SIET uusi imetamisnõusta- jaid lähtudes UNICEF'i poolt väljatöötatud 40-tunnisest laktatsiooni konsultantide koolitusprogrammist. SIET korraldab ka tegutsevatele nõustajatele täiendkoolitusi ning iga-aastaseid suvelaagreid.

Kui Sa tunned, et sooviksid olla toeks vanematele ja pere- dele imetamise imelisel ja vajalikul teel ning oled valmis õppima imetamisnõustajaks, võta julgelt meiega ühendust info@siet.ee kaudu, teavitame Sind algavast kursusest. Meie ühingu tegevusega saad tutvuda meie kodulehel in- ternetis www.siet.ee. Oled väga oodatud imetamisnõusta- jate perre!

Artikkel tellitud MTÜ Tapa Vabatahtlike Tugikeskuse poolt projekt “Lääne-Virumaa tugisikuid ühendava koos- töövõrgustiku arendamine valdkondadeüleseks” toimuva väikelapse terviseürituste raames.

Projekti rahastab Kodanikuühiskonna Sihtkapital

KODANIKUÜHISKONNA TOETUSEKS

Politseimuseum pakub külalistele tegevuslusti

Rakveres asuv kogupere teemapark Eesti Politseimuseum (Tallinna 3) haarab kooliõpilasi ja ka täiskasvanuid omandama teadmisi kogemuste ja tegevuste põhiselt.

SA Virumaa Muuseumid koosseisu kuuluv Eesti Politseimuseum pole muuseum, kus tuleb tunde väljapanekuid imetleda ja tohutuid tekstimassiive lugeda. Siin saab ise omal käel ja nahal järele proovida, kuidas erinevad politseitööga seotud valdkonnad päris elus välja näevad.

Kahel korrusel on kokku 10 näitusetuba ja Lastemuseum, kus põnnid saavad pehmete mänguautodega õppida tundma liiklusemärke ja ohutu liiklemise põhimõtteid.

Näitusetubades saab Eesti politsei ajalooa tutvumise kõrvalt näiteks testida päris autos oma pidurdusreaktsiooni, sõita kaldteel, proovida väsimusprille, korraldada päris märul, katsetada fotorobotit, selga proovida politseiriideid ja omal kehal tunda eriüksuslase varustuse raskust, kavaldada üle valvesteemi ning ronida laserkiirte vahel, võtta sõrmejälgi ja palju muud.

„Meie muuseumi suur eelis tavapäraste muuseumite ees ongi see, et külastaja saab üheaegselt osaleda reaalses politseitöö tegevustes ning samal ajal avardada silmaringi kõitvate faktidega,“ sõnas Eesti Politseimuseumi direktor Andrus Eesmaa. Muuseumis saab istuda ka vangikongis, tutvuda erinevate nar-

kootiliste ainetega ja vangidelt konfiskeeritud külmrelvadega. „Gruppidele korraldame põnevaid mängu ja eriprogramme,“ rääkis muuseumi direktor ja lisas: „näiteks saab mõõta tänaval autode kiirust, lahendada mõrvamüsteeriumit, võistelda meeskondlikult politseitöös, läbida eriüksuse rada.“

Tõsisemat tooni lustlikule muuseumile lisab kaks hooaega kestnud sari „Politseiakadeemia“. Sarja raames kutsutakse muuseumisse legendaarseid politseitgelasi, kes jagavad kohtumissohtudel külastajatele erakordseid meenutusi oma tööst ja elust.

Üks põnevatest uuendustest on eriüksuse raja avamine. Seal tuleb riietuda eriüksuse vormi ning sinenda rajale, kus peab kahjutuks tegema seitse aktiivset sihtmärki, samal ajal mõõdetakse raja läbimise aega. Relvad on päris relvade koopiad ning laskemoonaks on plastikhaavlid. Käesolevast suvest asub muuseumi sisehoovis kopteri vähendatud koopia (valmistatud muuseumi eritellimusel päris kopteri jooniste järgi), pakkudes külastajatele reaalse kopterilennu kogemise tunnet.

„Kopter on kahekohaline ning seda on võimalik külastajal ise juhtida, katuste kõrgusele see ohutuse pärast küll ei tõuse, kuid maalähedase lennuelamuse saab küll. Pearootor töötab ning kõik tuled ja viled, ehk siis vilkurid ja sireenid, on kopteril

olemas,“ selgitas Eesti Politseimuseumi direktor Andrus Eesmaa. Nii jagub ohtralt uut ja põnevat ka neile, kes on varem juba politseimuseumis käinud. Uued atraktsioonid on piisav põhjus uuesti tulla.

Täpsemat infot jälgige muuseumi kodulehelt:

www.politseimuseum.ee

20. augustil toimus järjekorras II Gran Fondo Estonia jalgrattasõit

„Gran Fondo Estonia“ on Tallinn-Tamsalu-Tartu jalgrattamatk pikkusega 234 km. Juba teist korda nautis seltskond rattureid Eesti iseseisvuse taastamise aastapäeval maratonsõitu Tallinnast Tartusse läbi Tamsalu, Palamuse ja teistegi kaunite Eestimaa paikade.

Tamsalus oli sõidu vahepeatus ja toitlustamine, mille eest kandsid hoolt Tamsalu tublid vabatahtlikud. Samuti oli ka Tamsalus poole jalgrattasõidu (Medio Fondo) 115 km lõpetamine.

Gran Fondo tähendab tõlkes „suurt rattasõitu“. Nimi ja korraldus on pärit Itaaliast. Tegemist on enam kui sajandivanune tavaga ning see on levinud üle maailma paljudesse riikidesse.

Eestis on viimastel aastatel jalgrattasõit populaarsust kogunud, nii ka Gran Fondo puhul. Kui mullu oli nime kirja pannuid 230 ringis, siis tänava juba 350. Sõidul esikohti ei jagata, osalejate ajad siiski fikseeritakse. Kõige kiirem trassi läbimine oli ajaga 7 tundi ja 1 minut.

Gran Fondo'l osalejad alustamas Tamsalu-Tartu etappi

Foto: Aavo Leemets

**Müüa soodsalt kasutamata kamin-ahi-pliit, 82x52x48 cm, 65 kg.
Tel. 5382 1561**

MTÜ Türi-Tamsalu Matkatee neljas jalgrattamatk

Laupäeval, 13. augustil toimus MTÜ Türi-Tamsalu Matkatee korraldatud neljas jalgrattaretk kitsarööpmelise raudteetammi piirkonnas.

Sel aastal otsustasime lähte anda Tamsalu Lubjapargi juurest kahele grupile, harrastajatele (65km), finišiga Türil ja matkajatele (45km), lõpuga Esna teemajas, eesmärgiga matkajatele tutvustada just Tamsalu valla huviobjekte.

Retke korraldamist rahastas Järvamaa KOP ja üritus kuulus sarja „Liikumist ja Sportimist harrastav Järvamaa“. Eelregistreerimine transporti ja toitlustust soovijatele lõppes nädal enne matkapäeva, mis aga ei takistanud matkaga liitumast veel matkapäeva hommikul. Kõigile retkelistele anti märk ja kaart marsruutidega.

Teekonna alguseks Tamsalus, olid kohal 11 matkahuvisi, neist neli harrastajat jõudsid viie tunni möödudes Türi. Retkeliste emotsioon, mis nad said, oli ekstreemne ja kindlasti oma võimeid testiv!

Matkajate grupijuhi Lembit Saart'i kommentaar:

“Oli tore matk, vaatamata jahedale ilmale, vihmale ja tugevale vastutuulele. Kuie veskis sai pisut

ajalugu kuulatud ja veskis sees käidud.

Järsil, Puhta Vee teemapargis, Jane Adlerit kuulates, hakkas aga seistes tuule ja vihma käes nii külm, et kõigil kadus tahtmine edasi sõita, aga Järva-Jaani siiski jõudsim. Seal võttis grupi vastu Tuve Kärner. Mina väntasin siis tagasi Tamsalusse kahe daamiga, kes sealt õhtul rongile said.”

Matkatee läbib kaheksat omavalitsust, kellega meie ühingul on sõlmitud koostöölepingud. Tamsalu vallas kulgeb trass 100% mööda raudteetammi.

Matkatee poolt täname Tamsalu Vallavalitsust ja eraomanikke, kes suhtuvad mõistvalt retkelistesse ja hooldavad tammilõike oma eramaadel.

Tooksin välja kolm nime, mis meieni jõudnud ja kellele Matkatee tänud: Sulev Kiik, Anne Roots ja Mati Viidemann.

Tänu ka kõigile teistele matkatee läbitavusele kaasaaitajatele! Suur tänu kõigile huviobjekte tutvustanutele!

Matka projektijuht Tõnu Taal

Rattamatkast osavõtjad Tamsalu Lubjapargi juures

Ajalugu - Viru mängud 1974-1990

Võrtsjärve mängude eeskujul alustati Viru mängude korraldamisega ka Rakvere rajoonis. Mõtte algatajaks oli 1973.a. rajooninõukogu alatise spordikomisjoni esimees Ants Arukuusk.

Alustati viie parema majandi ja ettevõttega. Osa võtma kutsuti Vinni NST, Viru kolhoos, Põdrangu sovhoos, Energia kolhoos, T/K „Rakvere“, Kadrina EPT, Tamsalu EPT, Rakvere KEK, Punane Kunda ja Ed.Vilde nim. kolhoos. Neist seitse esimest tegid kaasa kõigil Viru mängudel. Ühtlasi moodustasid need kollektiivid A-grupi. Hiljem alustati võistlemist ka B ja C grupis.

Kavas olid spordialad ja lisaks selgitati paremusjärjestus ka heakorrakonkursil, mälumängus, kutsealadel ning arvesse läksid ka eelmise aasta tootmistulemused. Hiljem lisandus veel spordialasid, samuti võeti kavassee perekonnavõistlus ja laste pendeltea-tejooks.

Esimesed mängud korraldas 1974. aastal Vinni NST Mõdrikul ning ka üldvõit kuulus neile.

Et tegemist on rohkem kui 40 aastat tagasi alguse saanud suurüritusega, siis on põhiline tähelepanu suunatud tänase Tamsalu valla kollektiivide esinemisele, mis oli igati edukas.

II Viru mängude korraldajaks oli Tamsalu EPT 1975. aastal. VIII mängud korraldas Põdrangu sovhoos Porkunis 1981. aastal ja XII mängud Tamsalu TERKO 1985. aastal. TERKO pääses valitute hulka 1980. aastal ja tegi lõpuni kaasa kuni viimaste mängudeni.

Mängude läbiviimiseks moodustati alaline orgkomitee, kuhu kuulusid majandite-ettevõtete juhid, rajooni ATK spetsialistid ja spordijuhid ning osa alatise spordikomisjoni liikmeid. Põhiraskus langes mängu läbi viivale kollektiivile ja mängude peasekretärile Lembit Aetik'ule, kes oli aastaid rajooni spordikomitee esimees ning omas rikkalikke kogemusi suurte võistluste läbiviimisel.

Kuna erinevaid suvemänge korraldati järjest rohkem ning need muutusid järjest populaarsemaks, siis hakkasid mängude vastu huvi tundma neil aegadel ilmunud populaarse ajakirja „Kehakultuur“ ajakirjanikud.

VIII Viru mängude korraldamise au kuulus Põdrangu sovhoosile. Finaalpidustused peeti paljude laulupidude ja kokkutulekute paigas Porkunis.

Spordiajakirjanik Juhan Mandre kirjutab: „Porkuni järve kaldal oli sedapuhku eriti rahvarohke ja kärerikas. Laagriplatsil võttis nii võistlejate kolonni kui ka külalisi vastu puhkpilliorkester „Tallinn“ helilooja ja dirigendi Ülo Raudmäe juhtimisel. Pärast võistkondade saabumist jõudis laagriplatsile mööda metsateed põleva tõrvikuga Viru mängude 10-kordne võitja Põdrangu sovhoosi metsavaht Ülo Püss ning süütas tule laagriplatsil“.

Tuli süüdati Säasel majandi kontori ees endise Põdrangu sovhoosi direktori Voldemar Harro poolt. Süüdatud tule tõid Porkunisse kõigi mängudest osa võtnud kollektiivide poolt valitud 11 teatejooksjat ning andsid tõrviku üle Ülo Püss'ile. Noortele lugejatele selgituseks, et Voldemar Harro oli oma agronoomi hariduse saanud esimese Eesti vabariigi ajal ning määrati esimeseks Põdrangu sovhoosi direktoriks pärast sõja lõppu 1944. aastal. Põdrangu sovhoosi tunti kui ühte juhtivat majandit Eesti NSV-s.

Jätkab Juhan Mandre: „Esmakordselt oli mängude avamisel ka vande andmise rituaal. Seda tegi mängude mitmekordne võitja, Põdrangu sovhoosi peaenergeetik Väino Kuhi. Nendel mängudel pandi alus ka jooksole ümber Porkuni järvede.

VIII Viru mängude ava- ja lõputseremoonia, samuti võistlused tervikuna kujunesid musternäiteks, kuidas rahvapiidu meeldejäävalt läbi viia.

Põdrangu sovhoosi kollektiiv eesotsas direktor Juhan Ratnik’uga tuli oma ülesannetega suurepäraselt toime. Rakvere rajooni majandite, ettevõtete ja spordiorganisatsioonide juhid on Viru mängude korraldamisel teinud head tööd, kuid alati saab teha veelgi paremini”.

Mängudest tegid ülevaate Eesti Televisiooni siis veel noored telereporterid Aare Eller ja Raul Rebane. Võistkondlikult võitis Kadrina EPT Vinni NST ja Tamsalu EPT ees. Kuues oli Põdrangu sovhoos, seitsmes Tamsalu TERKO. Ebameeldiva üllatuse valmistas Viru-Nigula kolhoos, jättes mängude finaalvõistlusele tulemata.

Viimased Viru mängud toimusid Rakveres, kus koos võistlesid A-gupp (14 ettevõtet ja majandit), B-gupp (12

ettevõtet ja majandit) ja C-grupp. Võisteldi kergejõustikus ja orienteerumises, võrkpallis, jõumeeste konkursil, kutsealadel ning laste pendelteatejooksus. Kergejõustikus ja orienteerumises võisteldi 8 vanuseklassis.

Parimaks osutus Vinni NST 48 medaliga. Teine oli Tamsalu EPT 36, neljas Põdrangu 28 ja kuues TERKO 22 medaliga.

Tagasi tulles Tamsau juurde võib märkida, et sportlaste eduka esinemise aluseks on aastatepikkune tõsine töö kollektiivides. Õeldakse, et palju sõltub juhtidest. Tamsalu EPT kauaaegne juht Sergei Kurotškin kuulus võrkpallis kunagi Eesti NSV koondisesse. Viru mängudel võitis ta mitmel korral juba veteranieas medaleid EPT meeskonnas.

Põdrangu sovhoosi direktor Juhan Ratnik kuulus vasaraheites Eesti NSV paremate hulka, heites 1965. aastal EPA üliõpilasena 56.91, mis annab Eesti kõigi aegade edetabelis koha neljandas kümnes. Viru mängudel jõudis ta medalile mälumängus ja zootehnikute mitmevõistluses.

Tugeva bridži-mängijana teatud TERKO direktor Toomas Kork jõudis Viru mängudel medalile 4x400 m teatejooksus veteranide klassis.

Kõige rohkem medaleid võitsid Põdrangu sovhoosi peaspetsialistidest Tiina Roonet kergejõustikus ja orienteerumises, Erna Kuhi kergejõustikus, Väino Kuhi kergejõustikus, orienteerumises ja energeetikute mitmevõistluses, Ants Lill zootehnikute mitmevõistluses ja VTK mitmevõistluses, Jaan Kaljula agroomide mitmevõistluses ja Toomas Uudeberg mehaanikute mitmevõistluses. Tamsalu EPT meestest jõudsid peaspetsialis-

tidest medalile Märt Rebane kergejõustikus ja jõumeeste konkursil ja Rein Rõuk võrkpallis.

Järgmistesse ajaloolistesse ülevaadetesse mahub kõigi aegade kergejõustiku edetabeli kõikides vanuseklassides, edukamad medalivõitjad üksikaladel absoluutarvestuses ning majandite-ettevõtete paremusjärjestus medalite järgi A-grupis.

Rein Tops
Viru mängude orgkomitee liige 1975-1990

Kergejõustik

Haapsalus toimunud Eesti seeniorspordi ja veteranspordi liidu suvistel 49. spordimängudel võistles 15 võistkonda seitsmel spordialal. Lääne-Virumaa koondis saavutas koondarvestuses Tallinna järel hinnatava teise koha. Kergejõustikus saavutati viies koht. Suure panuse andsid siin Sirly Tiik esikohtadega N-40 klassis kuulitõukes ja kettaheites ning Margo Kivila M-35 klassis 100 m jooksus ja kaugushüppes. Eduka esinemise taga on endine maakonna koondislane ja tänane veteranide vabariigi meister, aktiivne kergejõustikukohtunik ning maakonna veteranide koondise juht Maie Tamm.

Trükist on ilmunud Eesti kergejõustiku assotsiiooni 2015. a. aastaraamat. Mahuks osa võtavad enda alla kõigi vanuseklasside edetabelid, eraldi on välja toodud ka kehtivad vabariigi rekordid.

Meie edukamaks naiseks on N-40 klassis Sirly Tiik esikohtadega kuulitõukes (11.49), kettaheites (37.33) ja odaviskes (36.23). Anne Hallikule kuulub N-70 klassis teine koht kuulitõukes (7.63).

Meestest on edukaim Ago Veilberg, kes juhib vabariigi edetabelit M-50 klassis 1500 m jooksus (4.39,41), 3000 m jooksus (9.51,5), 5000 m jooksus (17.04,18) ja maratonis (2:45.24). Ago nimele kuulub ka M-50 klassi maratoni rekord 2:44.21 2014. aastast.

Kui erinevates vanuseklassides on edetabelis kuni 20 tulemust, siis M-90 meeste hulgas on meie Arnold Kalvik ainuke esikohtadega kuulitõukes (6.90) ja kettaheites (12.88). Vabariigi rekordina on raamatus ekslikult kirjas 4 kg kuuliga saavutatud tulemus 6.96, tegelikult on vabariigi rekord 8.22 2013. aastast. Rekord on registreeritud 3 kg kuuliga ja püstitatud Rakvere staadionil vabariigi veteranide meistrivõistlustel.

Noorematest meestest on edukamad veteranide hulka jõudnud mitmevõistlejad. Margo Kivila on M-35 klassis esimene kümnevõistluses ja teivashüppes, teine 100 m jooksus, kolmas 200 m jooksus ja kaugushüppes, neljas 400 m jooksus ning viies kõrgushüppes. Samas vanuseklassis on Risto Rammul teine kümnevõistluses, kolmas kõrgushüppes, neljas teivashüppes ning viies 100 m jooksus ja 400 m jooksus. Rainer Tops on M-40 klassis esimene kümnevõistluses, kolmas teivashüppes, neljas 400 m jooksus ja kõrgushüppes ning kuues 1500 m jooksus.

20 parema hulks mahub ka Väino Kuhi M-70 klassi kuulitõukes ja kettaheites.

Triatlon

28. Tudu triatlonil (800 m ujumist, 1,5 km laugastega rabajooksu, 17 km rattasõitu ja 5 km maanteejooksu) tegi eriti raskeks vihmane suvi. Seetõttu oli parimas spordimehe eas Markko Etverk’i võidu-aeg 1:12.31 tunduvalt kehvem Meelis Veilberg’ile kuuluvast rajarekordist. Teise kohaga lõpetas Jaanus Undrest. Tubli kolmanda koha võitles välja veteran Meelis Veilberg. Pärast jalavigastust esimese stardi teinud Ago Veilberg lõpetas neljanda kohaga. Vabariigi üks raskemaid triatlone on endiselt populaarne, mida näitab arvukas osavõtt.

Golf

Ojasaare mänguväljakul tuli Tamsalu Los Toros’e korvpallitreenerina tuntud Kristo Raudam Lääne-Virumaa meistriks, korrates eelmise aasta võitu.

Rein Tops

Eesti Põllumajandusmuuseum kutsub koduleivaküpsetajaid üles endast märku andma

Aastaid rukist ja eestimaist rukkileiba au sees hoidev muuseum küpsetab oma leivatares ise leiba, tähistab rukkimaarjapäeva ja leivanädalat ning viib läbi vastavasisulist haridusprogrammi.

Oleme kaasanud oma üritustesse ka koduleivaküpsetajaid, sest üha rohkem on leivategu tagasi jõudnud koduste ahjude juurde.

Muuseumi eesmärk on saada Eesti koduleivaküpsetajate kohta põhjalikum teavet aitamaks kaasa koduste traditsioonide levitamisele ja säilitamisele tulevaste leivaküpsetajate tarvis. Tagasisidet ootame 30. septembrini.

Lisainfo: merlin.lumiste@epm.ee või +372 53737124.

Müüa talumaja koos kõrvalhoonetega Tamsalu lähedal. Elamispind 105 m2, krundipind 7900 m2. Vajab renoveerimist. Võimalik juurde osta metsa- ja põllumaad. Hind kokkuleppel. **Tel 55519904.**

BORKHOLM EHITUS OÜ

Üldehitus Katused Fassaadid Siseviimistlus

Müüritööd Renoveerimine Lammutustööd

Korvtõstuki rent (Dino 180T)

Tel: 51 82 940 borkholmehitus@gmail.com

31. JOOKS ja käimine ÜMBER PORKUNI JÄRVEDE

17. SEPTEMBRIL 2016.a

Start Porkuni vana kooli ees

Vanusegrupid:

Stardiaeg:

11.00	Käimine	Porkuni trimmirajal	(5 -7 km)
11.05	6a. ja nooremad	T, P MINIJOOKS	(300m)
11.20	7a. - 10a.	T, P NOORED I	(1,3km)
11.20	11a. - 12a.	T, P NOORED II	(1,3km)
11.31	MINIJOOKSU autasustamine		
11.45	13a. - 14a.	T, P NOORED III	(2,4km)
12.10	15a. - 18a.	T, P NOORED IV	(6,2km)
	19a. – 39a.	MEHED	(6,2km)
	19a. – 34a.	NAISED	(6,2km)
	40a. – 49a.	VETERANID I MEHED	(6,2km)
	35a. – 44a.	VETERANID I NAISED	(6,2km)
	50a. - ja vanemad	VETERANID II MEHED	(6,2km)
	45a. - ja vanemad	VETERANID II NAISED	(6,2km)
12.15	Noorte (I – III) autasustamine		
12.45	Käimise auhindade loosimine		
13.15	Jooksu autasustamine		

Registreerimine jooksole ja käimisele stardipaigas.

Stardimaks : Minijooks tasuta
Noored 1.- Eur
TK. Veteranid 4.- Eur
Käimine, kepikõnd: 1.- Eur, lastele tasuta

Igale lõpetajale pisiauhind. Vanusegruppide võitjatele auhinnad.
Jooksul eraldi arvestus perekondadele (3 liiget, nendest 1 lapsevanem).

Paemuuseum avatud. Sisepääs tasuta.

Buss Porkunisse: Vajangu bussipeatusest kell 9.45
Tamsalu Ääsi bussipeatusest kell 10.00
Tagasi peale autasustamist

KOHTUMISENI PORKUNIS!

Info ☎ 5 20 20 64

50 35 899 (käimise info)

Tamsalu valla eakad sünnipäevalapsed oktoobrikuus

Hilje Pilv	94
Ellen Kurotškina	93
Õilme-Rosalie Veski	93
Luule-Reet Reinberg	80
Valve Kuusk	80
Antonina Krjukova	80
Vera Kontonistova	80
Avo-Jaan Kaasik	75
Violetta Ilves	75
Õilme Võip	75
Gennadi Ogilko	70
Leili Allmäe	70
Vilma Tähiste	70
Raivo Moorpere	70
Heino Haagma	70
Silja Tiits	65
Enn Halliparde	65
Margareta Palmiste	65
Vladimir Ševtsov	65
Tiit Aasa	65
Olga Mets	60
Sirje Klaas	60
Arvo Kriisa	60
Valentina Rulli	60
Maido Jänes	60

Õnne ja tervist!

Vastsündinud vallakodanikud

SOFIA SUPPI	15.08.2016
ALEKSANDER BERJOZKIN	19.08.2016

Õnnitleme vanemaid!

SÄÄSE AUTOREMONT

AUTODE DIAGNOSTIKA JA ELEKTRITÖÖD

KONDITSIONEERI REMONT JA TÄITMINE

SALONGI ANTIBAKTERIAALNE TÖÖTLUS

TURVA- JA LISAVARUSTUSE PAIGALDUS

GENERAATORITE JA STARTERITE REMONT

LISASOOJENDUSED: CALIX DEFA WEBASTO

AUTOREMONT

tel. 58017766

Sääse ringtee 4, Sääse alevik

OÜ MARTEX KOPAD

- KAEVETÖÖD LAADUR-, JA MINIEKSKAVAATORIGA
- VEE- JA KANALISATSIOONITRASSIDE EHTUS
- TÖÖD HÜDROHAAMRIGA (ROKSON)
- VEOTEENUS KALLURIGA
- TÖSTETÖÖD MADELKRAANAGA
- VEOTEENUS KALLURIGA
- OHTLIKE PUUDE LANGETUS
- KORVTÜSTUKI RENT
- LIIVA JA KILLUSTIKU MÜÜK

Info: www.martexkopad.ee
e-mail: info@martexkopad.ee

tel: 56488916

Laenud inimeselt inimesele

Rahakott.ee

**Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku Tamsalu
Lunastaja koguduse JUMALATEENISTUSED:**

11. septembril kell 14.00

(sõnateenistus, teenib Urmas Nõmmik)

25. septembril kell 14.00

(armulauaga jumalateenistus)

9. oktoobril kell 14.00

(sõnateenistus, teenib Urmas Nõmmik)

23. oktoobril kell 14.00

(armulauaga jumalateenistus, teenib Katrin-Helena
Melder)

Kogudus kuulutab välja ka

TÄISKASVANUTE LEERIKURSUSE

(alates 15. eluaastast):

Sisukas kursus annab põhiteadmise kristliku usu, teenimise, luterliku kiriku ja usutunnistuste kohta ning tipneb ristimise ja leeritamisega Tamsalu kirikus advendiajal 2016. Leer on eelduseks ka kiriklikule abielule, ristimisele või ristivanemaks olemisele.

Kursust viivad läbi Tamsalus alates septembrist Urmas Nõmmik ja Tauno Toompuu.

Kontakt telefonil 5036326 või aadressil
urmas.nommik@eelk.ee.

Talituste (ka matusetalituste) puhul helistada 53413738 (Elle Olt) või 5036326 (Urmas Nõmmik).

Koguduse hooldajaõpetaja on Viru praost Tauno Toompuu.

Alates 1. septembrist 2016.a.

Spordihoone avatud

Esmaspäevast - reedeni 10.00 - 21.00

Laupäev, pühapäev: 13.00 - 18.00

Ujula avatakse septembri lõpupoole

Jälgi reklaami www.tamsalusport.ee ja FB

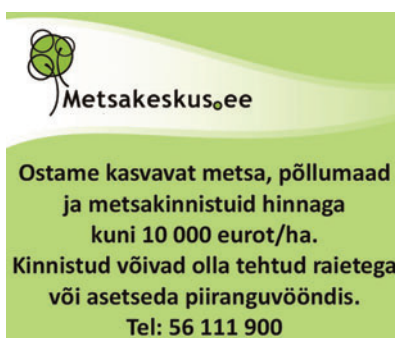
Tel. 57 888 736 & 3 260 260

Müüa kuivi saetud ja lõhutud küttepuid
(30 cm, 40 cm, 50 cm). Tel: 5045632

Müüa 3-m küttepuid. Miinimumkogus
10 rm. Tel: 5074553

Müüa tooreid küttepuid (lepp, sanglepp,
kask, kuusk). Mõõdud 25 - 60 cm,
vastavalt kliendi soovile. Tel: 5043246

Müüa kuivi kütteklotse. Tel: 5013862

ÕILME TINNURI

19.01.1926-18.08.2016

Meie hulgast on lahkunud

TAMSALU AJALEHT

Väljaandja: Tamsalu Vallavalitsus, Tamsalu, Tehnika 1A, 46107, info
tel. 3228431, e-post: tamsalu@tamsalu.ee, koduleht: <http://www.tamsalu.ee/>
Toimetaja: Aavo Leemets, tel. 5644965, e-post: toimetaja@tamsalu.ee
Toimetaja on vallamajas 23.09 kell 10.30-11.00. Kaastööd, reklaamid ja kuulu-

tused on oodatud 23. septembriks, e-postile. Fotod saata töötlemata/muutmata. Toimetusel on õigus kaastöid toimetada ja lühendada. Trükikoda Trükis, trüki-
arv 1700. Lehte levitatakse valla sidejaoskondade kaudu ja see on saadaval ka
vallamajas. Järgmine leht ilmub oktoobri teisel nädalal. Valla kodulehelt saab
seda lugeda 2-3 päeva enne paberlehe ilmutist. Head lugemist!